

Levd och gestaltad sorg

Pjäsen *Älskad, saknad* på Uppsala stadsteater är vacker och sorglig. Många i publiken gråter. En del skrattar också högt några gånger. Svåra saker blir lättare om man pratar om dem och här är några av de tankar SocialPolitiks Anna Fredriksson och Cristina Bornea delade med varandra efter att ha sett pjäsen.

Älskad, saknad bygger på sju dokumentära berättelser om att förlora någon man älskar, bland annat regissören **Carl Johan Karlsons** egna upplevelser när hans mamma dog. Han föll handlöst. Relationen med tvillingsystemen kraschade och sorgen var gränslös. "Jag tänkte att är det så här jävla jobbigt att förlora någon, varför har ingen varnat mig? Varför pratar vi inte om det här?" Så står det på teaterns hemsida.

Cristina: Pjäsen handlar om just det: att det är för jävligt att förlora någon man älskar och att det gör ont. Det går aldrig att förbereda sig för den sorgen, sorgens styrka går inte att fatta rationellt. Eller ens att prata om innan. Men det går att fatta att vi kommer att överleva förlusten.

Anna: Jag har försökt förbereda mig för min mammas död i minst tio år, men hon lever fortfarande, så jag kan bara ana styrkan. Jag kände igen mig mycket i det som händer mellan två syskon när de hanterar sin mammas sjukdom och död på helt olika sätt. Hur den ena tar ansvar för allt praktiskt och den andra mest vill fly bort. Men de har ändå stort stöd av varandra.

Cristina: Jag trodde att berättelsen om mamman som förlorat ett barn skulle bli den värsta för mig eftersom jag själv varit med om det. Men det blev något helt annat som berörde mig mest. Det var hur den 80-åriga farbrorn som förlorat sin fru efter 60 års liv tillsammans beskrev henne och sin kärlek till henne. Han lyckades göra det så vackert och på ett sätt

som jag själv önskar att jag kunde mana fram bilden av min fantastiska dotter för andra – inte bara för mig själv.

Anna: Jag har flera nära som i perioder har mörka tankar och den unga personen som förlorade sin bästa vän i suicid berörde mig. Hur arg hon var över att bli övergiven, lämnad kvar och hur mycket skuld hon kände. Överlevarskulden var bra skildrad också genom dottern till pappan som hade en historia från Förintelsen. Tänkte du på att vi aldrig fick höra om hur den pappan faktiskt dog?

Cristina: Jag reagerade också på det. Att hans död inte beskrivs på samma sätt som de andras. Och jag tänker också att hans död handlade om någonting annat. Om att det är en hel generation som försvinner som har varit med om fasansfulla upplevelser. Dotterns beskrivning av det som hände fokuserar på att han ska berätta om det han har varit med om.

Anna: Ja och han vill egentligen inte. Eller både vill och inte. Han har tigit om mycket ett helt liv. Det finns en omänsklig smärta i alla hans förluster som barn. Hur hans skiljs från sin mamma när kvinnor och män separeras och förs till lägren.

Cristina: En av de allra starkaste scenerna var dödsbudet som kom när en kvinna och hennes dotter var på resa i Berlin. På tunnelbaneperrongen får de veta att deras man och pappa dött plötsligt "*det var något med hjärtat*". Hur mamman inser att hon inte kan skydda sitt barn och "*allt går sönder*". Att känna sig så oändligt maktlös vad gäller ens egna barn. Det var plågsamt att se och även återuppleva. Den känslan har jag också haft när mitt ena barn dog och hennes syster gick sönder. Jag fanns där för att "*plocka upp*" hennes söndertrasade själ men kunde ingenting göra för att skydda henne från den smärtan.

Jag tycker att föreställningen fångade mycket på en timme och 40 minuter. Många aspekter och svåra känslor som är svåra att

beskriva. Det är imponerande.

Anna: Jag instämmer. Sånt som är svårt att ta till sig bara genom ord går att gestalta. Jag är glad att vi såg pjäsen. Tillsammans.

Älskad, saknad

Uppsala stadsteater

Spelas t o m den 10 december 2022

Jakob Fahlstedt, Lucas Krüger, Gloria Tapia och Åsa Forsblad
Morisse i *Älskad, saknad* av Malin Lagerlöf

Regi: Carl Johan Karlson Scenografi och kostym: Magdalena
Åberg

Foto: Sören Vilks